

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Cesarjevo sporočilo deželnemu zboru kranjskemu.

V današnji seji deželnega zbora kranjskega je deželni predsednik baron Hein prečital naslednje Najvišje sporočilo:

Deželnemu zboru Moje vojvodine Kranjske

O priliki petdesete obletnice tistega dne, katerega sem zasedel Svoj prestol, je sklenil deželni zbor Moje ljubljene vojvodine Kranjske, Mi po odposlanstvu pokloniti udanostno izjavo deželnega zastopa in v adresi svečano izraziti želje, ki izvirajo o tem pomembnem spominskem dnevu iz zvestobe in udanosti do mene in mojega roda, iz ljubezni do ožje domovine in iz skrbi za blagor monarhije.

Vsled globoke žalosti, v katero je zavila Mene in Mojo hišo smrt Moje, sedaj v Bogu počivajoče soproge, Njenega Veličanstva cesarice in kraljice Elizabete, ni mog'o priti odposlanstvo na Moj dvor.

Toda rad jemljem na znanje udanostni izraz deželnega zbora in mu izrekam za njegovo lojalno izjavo Svojo cesarsko zahvalo.

Jaz vem, da odgovarja dinastična zvestoba, ki se kaže v tej izjavi, čutstvom prebivalstva, katero zastopa deželni zbor, in da obsega v sebi zagotovilo, neomajno se držati zveze z monarhijo, katero je krepko in trdno združila Božja previdnost v večstoletnem, preslavnem zgodovinskem razvoju.

V usodah Mojega petdesetletnega cesarjevanja, polnih izprememb, sem našel v vedno izkazani požrtvovalni udanosti Svojih zvestih narodov varno oporo prestola. Ona daje, karkoli je skritega v krilu bodočnosti, zanesljivo jamstvo, da ostane neprikrajšana moč in uglednost države.

Oprta na pravice posameznikov, zajamčene v državnih osnovnih zakonih, in na enakopravnost narodov, se je povsod lepo povzdignila duševna in materialna kultura.

Skrbni gojitvi blaginje posameznih delov, neobhodno potrebni za neprestani napredek celote more le koristiti, ako se podeli pri razvijanju javnih uredob deželnim zastopom, ki so v prvi vrsti poklicani, da pazijo na interese blagostanja, primerno polje, da vršé svoje ustavne pravice.

Jaz upam in želim, da provzroči kljub vsem nasprotstvom v mišljenju in stremljenju resna volja do stvarnega pospeševanja duševnega in materialnega blagostanja, da se doseže sodelovanje vseh moči, oprto na mejsebojno spoštovanje pravic in na pravičnost.

Vsem delom deželnega zbora, zasnovanim v tem duhu, ne bode manjkala Moja vladarska skrb.

S tem pošiljam deželnemu zboru svoj cesarski pozdrav.

Dano na Dunaju, dne 22 dec. 1898.

Franc Jožef s. r.

Thun s. r.

Projekt knezoškofa dr. Jegliča.

V božičnem svojem pastirskem listu je knezoškof dr. Jeglič seznanil vernike ljubljanske škofije z nekaterimi svojimi projekti. Mej temi je zlasti jeden, ki nas zanima: ustanovitev katoliške gimnazije in konvikta. O tem projektu čitamo v pastirskem listu mej drugim naslednje:

Plod Vašega svetovanja, mojega premišljevanja in pregledovanja ter poučevanja je glede na zavode ta-le:

a) Sezida naj se „seminarium puerorum“ točno po želji sv. tridentinskega cerkvenega zbora, kjer se bodo vzgajali vsi oni, ki so tako srečni, da jih Bog kliče v duhovski stan; v zavodu samem morajo imeti vso vzgojo in ves pouk, torej popolno gimnazijo, kjer bodo poučevali profesorji-duhovniki. Semenišče mora imeti prostora vsaj za 200 dijakov.

b) Sezida naj se tik semenišča konvikt za one gimnazijske učence, ki se bodo po dovršeni

maturi posvetili kateremukoli svetovnemu stanu. V konviktu se bodo krščansko vzgajali v semeniški gimnaziji pa poučevali v vseh dotičnih predmetih, kakor predpisujejo državne postave.

c) Poslopja se bodo sezidala na obsežnih in zdravih zemljiščih škofijske pristave v Ljubljani, kjer bo dovolj prostora za nje, za vrt in za igrišče.

Leta 1899. se bodo napravili načrti in izposlovale potrebne dovolitve; nadaljnja tri leta se bodo zidala in pripravljala; peto leto pa se bodo zavodi odprli. Skrbelo se bo, da se dijaki dobro izveščajo ne samo v slovenskem, ampak tudi v nemškem jeziku.

d) Stroški za zidanje bodo preseglji pol milijona goldinarjev. Polovico te svote imam že v rokah. Zaostalo pa prosim, da poskrbimo mi in dobro, če tudi siromašno naše ljudstvo. Prosil sem že kompetentne oblasti, da mi dovolijo vporabiti nekatere cerkvene decarje. Katere in koliko, naznanil bom o svojem času. Razven tega pa Vas prav iz dna srca prosim, premili bratje duhovniki, za ta le stvari:

1. Kar si morete od svojega premoženje odtrgati, darujte v ta namen.

2. Odločite malo svotico darovati na leto, kakor ste mnogi, meni na veliko tolažbo in veselje, že sklenili. Prosim Vas, gg. dekani, da takoj z novim letom vse to uredite, da morebiti po svojih župnijah pošljete polo, na katero naj vsakdo zapíše, koliko je pripravljen vsako leto žrtvovati.

Prosim, da me o točki 1 pojedini gospodje, o točki 2 gospodje dekani v prihodnjem letu 1899. do meseca majnika obvestijo, kar moram to pravodobno vedeti, da morem nadalje postopati.

3 Spominjajte se naših zavodov v svojih oporokah.

4. Vsaki kvaterni teden naj se opomni ljudstvo, da žrtvuje vsaj po 2 krajcarja na osebo. Vem, da bodo na več krajih družine, ki tudi tega ne bodo zmogle; toda, ali ne bodo druge precej lahko toliko več dale, da vendar le pride povprečno po 2 kr. na osebo? V vsaki vasi naj se

LISTEK.

Zdravstveno stanje v Ljubljani l. 1897.

(Dalje in konec.)

Navesti bi bilo le še neke nalezljive bolezni, katera se je pojavila pod znakom „pempyngus follicaeus“ pri novorojencih in v vseh štirih uradno prijavljenih slučajih imela letalen izid. Ker so se vsi ti slučajji tikali le novorojencev, pri kojih porodu je vedno le jedna in ista babica sodelovala, opravičen je bil sum, da je zanesla kal bolezni babica. V tem smislu storjeni ukrepi so imeli tudi popoln uspeh ter preprečili daljšo razširjenje omenjene bolezni.

Razmere v zdravstvenem oboju se v pretečenem letu niso izdatno predrugačile. Mesto razpolaga z izdatnim številom sanitarnih oseb in novi službeni predpisi za babice bodo brezdvomno tudi ugodno uplivali na znanstveno sposobnost teh organov.

V zadnjem času namreč prikazali so se v tem oziru kričeči nedostatki, katere je provzročila le velika nevednost. Radi tega ustanovili so se uradni dnevi za babice, na katerih so se iste poučevale o njihovih dolžnostih napram zahtevam službenih predpisov.

Žalibog ne ustrezajo tudi od mestne občine nameščene, bolj rečeno subvencionirane babice njim stavljenim zahtevam. Iste namreč smatrajo njim odkazano plačo le kot neko subsistenčno doklado, nikakor pa ne za obvezo v službenem oziru napram mestni občini, kajti nobena teh babic še ni pri porodu kake revne ženske sodelovala brezplačno, skušale so temveč vsako priliko izkoristiti v svoj prid. Tako se zgodi pogostoma, da revne ženske, katere ne zmorejo stroškov za babiško pomoč in z isto združene potrebščine glede pijače in jedil, sploh ne iščejo babiške pomoči pri porodu, marveč si same pomagajo. V tem oziru se je že ukrenilo kar treba, tako da so take razmere za prihodnost nemogoče.

Tukajšnje javne lekarne nahajajo se v lepem, vsem postavnim predpisom ustrezajočem redu, le kar se tiče njih prostorov, najti je še marsikateri nedostatek.

Promet s specialitetami nedvomno pojemá, kričeče reklame izginile so, izvzemši one tujih producentov. Bolnišnice, ubožnica in pa drugi humanitarni zavodi delovali so tudi v 1897. letu v njim določenih mejah prav uspešno in blagodejno.

Kako mnogo se v tem oziru v našem mestu stori, razvidno je iz tabelaričnih izkazov tukajšnjih sirotišnic, in vendar nam obeta jubilejno leto na tem polji še večjih dobrodelnih naprav, kajti od strani

mestne občine vrše se potrebne priprave za novo ubožnico. Kranjska hranilnica namerava še letos položiti temeljni kamen projektovani hranilnici, vojaški erar pričel je že z zgradbo nove vojaške bolnice in tudi projekt za gluhomemnico pr bližuje sa vresničenju. Kako slaba in vsekakor nezadostna je oskrba v naši sedanji ubožnici, je obče znano in znano tudi, kakim kričečim in nujnim potrebam se bode odpomoglo z napravo prvega in drugega zavoda. Posebne važnosti za prospeh zdravstvenih razmer v našem mestu in po deželi bode brezdvomno kranjsko preskuševališče in tržno nadzorstvo.

Končno naj omenimo še jedne naprave, katera se bode brezdvomno še letos spravila pod streho in izročila prihodnje leto svojemu namenu, namreč zgradbe „Mestnega doma“. Ista služila bode ne le požarni brambi, mestni policijski straži, marveč nastanjena bode v isti tudi ordinacijska soba za slučaj kake nezgode in skladišče za najpotrebnejše priprave v svrhu prevažanja bolnikov.

Navesti je le še jeden kričeči zdravstveni nedostatek, namreč iz potresne dobe preostala stanovanjanja za slo. Kakor neobhodno potrebna in neizogibna so ista v svojem času bila, tako odveč so danes.

Znano je, da je na razpolago precejšno število manjših stanovanj, da torej iz tega ozira ni nika-

odbere pošten mož ali vneta ženska, da denar pobere in prinese gospodu župniku. Darovalce in pobiralce sv. Oče prav posebno blagosloviljo. V Ljubljani in še v katerem večjem mestu bi se morda mesto tih zbirk vsake kvatre napovedalo darovanje.

5. Opomnite ljudstvo, naj pri oporokah na te zavode ne pozabi, posebno oni ne, ki nikogar nimajo, za katerega bi bili dolžni poskrbeti.

6. Štipendij za sv. maše in festis suppressis, za katere smete po apostolski dovolitvi z dne 18. maja 1896. (Škofijski list 1898. I. 7 str. 14.) prejemati miloščino, naj se v ta namen pošilja škofijskemu ordinarjatu vselej v mesecu januarju in juliju za pretečenega pol leta.

e) Ali kako se bodo zavodi vzdrževali? Kdo bo poučeval?

1. Ker se bo za sezidanje poslopij moral potrošiti velik del dosedanjega Alojzijeveškega kapitala, ker si moramo prizadevati, da v semenišče sprejmemo dijake kolikor mogoče brezplačno, pa tudi v konvikt po kar se da nizki ceni, moramo poskrbeti za zadostne fonde, da se bodo pokrivali ogromni stroški za vzdrževanje. Za te nam bodo služili vsi zgoraj omenjeni dohodki sub d) 1. do 6., katere bomo morali pobirati, resp. dajati ne samo pet let, dokler se bo zidalo in vse vrejevalo, ampak tudi pozneje vsaj še deset let.

Vsakoletni prinosi ne bodo za pojedine ravno preveč težki, ali v petnajstih letih bomo z njimi postavili lepe narodne in cerkvene zavode, ustvarili velik fond za vso slovensko mladino, ki bo tudi za svetne poklice številnejše mogla študirati, saj se bodo mogli v konvikt mladeniči ravno zavoljo fondov za kaj malo letno plačo sprejemati. Pomislite, kolika korist za katoliški naš narod! In to moremo s primerno majhnimi žrtvami doseči in zagotoviti v petnajstih letih!

2. Ker za sedaj nimamo nobenega reda, ki bi mogel vodstvo in poučevanje v teh zavodih prevzeti, pa tudi nikakešnega upanja ni, da bi se to kmalu omogočilo, moramo misliti na naše svetne duhovnike, kakor jih imajo v Gradcu, v Lincu, v Briksenu, kjer poučujejo s takim uspehom, da zavodi tudi slove z ozirom na pouk. Prosim torej duhovnike, posebno one, ki so še mlajši, pa bi hoteli in želeli pripraviti se za profesorski poklic, naj se mi oglase do velike noči leta 1899. in tudi naznanijo, kateri predmeti bi jih veselili. Ta poklic bi moral nas vse navdušiti; saj bo slavno in koristno za nas, za narod in za cerkev, ako bomo imeli tudi v raznih svetnih predmetih strokovnjake iz duhovskega stanu, strokovnjake, ki bodo žive priče, kako lepo se strinjajo vera in znanost, učenost in pobožno življenje! —

Tako pastirski list. Knezoškofov projekt je velikanski in mi občudujemo energijo in podjetnost prevzvišenega knezoškofa, da se npa, lotiti se takega dela. Če boče ta projekt izvršiti, mora vedeti v naprej, da vse dni svojega življenja ne bo mogel mirno spati in morile ga bodo še silne skrbi. Bojimo se da projekt sploh ni izvedljiv, bojimo se pa še posebno, da se začne vojska za zadnji krajcar

koršne potrebe za nadaljni obstanek napominanih stanovanj za silo.

Tu se gre k sreči le za manjše število seveda revnih, vendar pa tudi mnogokrat lahkomišljenih rodbin, katere si na ta način prihranijo denar, da ga v druge, a manj vredne vžitke porabijo. Tem prihrankom na ljubo odrečejo se te rodbine urejenemu rodbinskemu življenju in lastnemu domačemu bivališču in se potrpežljivo zadovoljujejo s takim ciganskim životarjenjem. Po štiri in pet in tudi več rodbin živi tukaj skupaj, skrčeno v jednem prostoru; mej stene, napravljene iz umazanih in raztrganih cunj, ločijo jedno od druge, v jednem in istem prostoru kuri seveda tudi vsaka rodbina svoj štedilnik, v tem prostoru nahaja se tudi igrišče za otroke, delalnica moža, pralnica in sušilnica žene in za zagrinjalom — postelje zakonskih družetov. Kako se vzdržuje snažnost teh prostorov, ni težko uganiti, če se vidi, da nobena stranka ne mara čediti tla za drugo, hoče li jedna stranka odpreti okno, nastane prepir za drugo, hoče jedna pomesti, zaprašijo se drugi jedi itd. V pričo nežne mladine uganjajo odrasli nemarne šale, in se zabavajo v pijanosti na surovi način in v pričo takih dogodkov dorašča in se vzgaja mladina. V dokaz temu, kako slabo in pogubno take razmere na isto uplivajo, navajam nastopni slučaj: Meseca marca t. l. sprejel se je v tu-

našega ljudstva. Vsakdo ve, da ima naš duhovnik ljudstvo toliko v oblasti, da spravi iz njega vse kar hoče, posebno še tedaj, če se napravi sistematičen načrt, kakršen je narejen v pastirskem pismu knezoškofa Antona Bonaventura. Naša duhovščina bo tekmovala, kdo da nabere več in lahko mogoče, da se bo vsled točke d) 5. primerili tudi slučaji dedolovstva. Potrebe teh zavodov pastirski list ni dokazal. Nihče ne more reči, da bi naša duhovščina ne bila cerkveno dobro vzgojena, da je treba novega zavoda, da se boljše vzgoji, in nihče ne more reči, da na Kranjskem primanjkuje duhovniškega naraščaja. Kakor s cerkvenega stališča ne uvidevamo potrebe projektovanih zavodov, tako se z njimi tudi s stališča posvetnega razumnštva ne moremo strinjati, ali o tem bomo obširneje pisali po novem letu.

V Ljubljani, 28. decembra.

Steinwender. Načelnik nemške narodne stranke, dr. Hofmann pl. Wellenhof je prejel Steinwenderjevo pismo, s katerim mu Steinwender naznanja, da izstopi iz stranke. Shod v Beljaku je Steinwenderja toli blamiral, da je postal v stranki nemogoč. Ubogi Steinwender se izgovarja, da je bil tistega dne bolan, da ga je tresla mrzalca ter da so ga razni mejklici tako razburili, da je izustil besede, katerih bi sicer ne bil. Zlasti pa obžaluje Steinwender svojo velezanimivo izjavo, ki je izmej vsega najvažnejša: da postane rajši „bindišar“ ali socijalni demokrat, kakor nemški radikalec Wolfvega kova. Steinwender te izjave ne preklicuje, kar daje „Grazer Tagblattu“ novo snov, da ga zopet strastno napada.

Ogerska. Dočim se trudi opozicija, da vzemiri čim najbolj volilstvo proti Banffyjevi vladi ter se je vršilo v ta namen te dni na raznih krajih Ogerske veliko število volilnih in javnih shodov, pripravlja se vlada na to, da ustanovi izvenzakonskim potom budgetni in pogodbeni provizorij. Glede pogodbe bodeta postopali vladi letos kakor vlani: s posebnimi notami, ki se objavita, si zavarujeta vladi reciprociteto v pogodbenih stvareh. Pogodba z avstro-ogersko banko se tudi v kratkem sklene. Finančnemu odseku državne zbornice se je predložil zakonski načrt polletnega pogodbenega provizorija. Načrt se odobri še letos, ker se spravi takoj po novem letu v zbornico. — V parlamentu se vrši še vedno debata o tem, kdaj naj bodo volitev predsedstva. Starosta Madarasz vodi seje brez utrujenosti. — Afera Horanszky Banffy bode izzvala baje celo vrsto dvobojev.

Kreta. Admirali evropskih velevlavstij so zapustili Kreta ter odpluli v domovino. Skoraj leto dni so bili s svojimi ladjami in četami na otoku, ki je bil povod krvave grško-turške vojne. Sedaj ima Kreta svojega guvernerja in precejšno samostojnost. Kristijani so s tem zadovoljni, poražena Grčija pa je dobila z imenovanjem princa Jurija lepo zadoščenje. Mohamedanci so sicer še vedno jako nezaupni. Boje se vrniti na svoja opustošena posestva in beča vlada na mnogih krajih otoka. Posojilo velevlavstij zamaši le največje luknja. Ustano-

kajšno bolnico 8 let stari dečko z razširjenimi znaki luetične bolezni, ter izjavil, da je bolezen nalezel od svoje sestre.

Uradne preiskave dognale so, da so ti podatki popolnem istiniti, in da je njegova sestra, 13 let stara, nerazvita deklica, bolehalo za isto boleznijo, a v veliko hujši meri, in da je ista svojega brata, s katerim je v isti postelji spala, zapeljavala. Sploh je pa deklica kljub svoji mladosti bila navidezno že delj časa obrtoma vdana prostituciji. Brezdvomno našlo bi se še mnogo drugih slučajev, kateri bi, kakor predstojeci, svedočili kako demoralizujejo taka skupna stanovanja ljudstvo, ter opravičujejo zahtevo, da se ista čim prej odpravijo. Ti tudi dokazujejo potrebo reda za stanovanja.

Kar se tiče delovanja na zdravstvenem polju, ne more se navajati posebnih uspehov, vsekakor se pa z ozirom na rečeno lahko trdi, da je vedno napredovanje v tem oziru provzročilo kolikor toliko dela in truda.

Žalibog oviralo je živahno stavbno gibanje tudi v pretečenem letu delovanje mestnega fizika v drugih, ravno tako važnih zadevah, kajti treba je bilo pri 587 lokalnih ogledih, na 141 komisijonalnih dnevih intervenirati in sodelovati.

Kljub temu se je cepljenje koz prav temeljito vršilo, dalje poslovanja v zadevah epidimij in raz-

vitev samostojne uprave bo tudi stala ogromne svote.

Afera Dreyfus. Predčerašnjim je bil zaslisan kot priča ministerski predsednik, Dupuy, ki je bil za časa Dreyfusove obsodbe tudi ministerski predsednik. Zaslisanje se je vršilo v notranjem ministerstvu skoraj tri ure. Danes, v sredo, bo zaslisan bivši minister Barthou pred kasacijakim dvorom. — Listi poročajo, da je ministerstvo po dobljenih garancijah sklenilo, izročiti „tajni dossier“ kasacij-skemu dvoru v porabo. Dossier bode nesel vsak dan kapitan Cuignet k seji kasacijkega dvora, po končani seji pa vedno nesel zopet nazaj v vojno ministerstvo. Cuignet bode dajal tudi potrebne razlage in informacije.

Spanija. Ministerski predsednik Sagasta je še vedno hudo bolan, a tudi Castelar je baje nevarno obolet. Ministerski svet ima velike skrbi radi državnih financ. Zadnja seja je ostala brez uspeha. Načrtu Sagaste, da bi se poklical znani „pacifikator“ Kube, general W-yler, v ministerstvo, se maršali Campos, Blanco, Lopez in Rivera strastno upirajo. Ameriški mirovni komisarji so že izročili Mac Kinleyu s Spanijo sklenjeno mirovno pogodbo.

Vodovod mesta Kranja.

(Dalje.)

b) Množina vode.

Če smo pri prejšnjem poglavju govorili proti svoji volji semtertja nekam resneje, nego so zasluzila „Pojasnila“, gre nam pri tej točki obraz izključno le široko na smeh. Začnimo pa od zadej!

Na strani 8. pojasnjujejo velejasna „Pojasnila“, da je hidrotehnik Hans Hoefar (ne Höffer! kakor ga piše pisec) iz Ljubna izjavil, „da je Hraskega projekt za nas Kranjčane sploh nemogoč in tudi predrag, vsled česar bi se skrajno ruiniral finančni položaj našega mesta.“ Temu nasproti pa pokažemo mi vsakemu, kdor hoče, lastnoročno pisano pismo prof. Hoeferja s dne 22. novembra 1898. l., v katerem piše, da on Hraskega vodovodaega načrta za Kranj sploh niti pozna ne!! Soznanili da so ga nekdanj v Kranji le „z nekim projektom nekega mlinarja“!

Prav taka je s kamniškimi vodovodom. V dokaz, da se studenci posuše, če se zajemajo, navaja namreč oholi učenjak s posebno slastjo vodovod v Kamniku, rekoč: „Najjasnejši dokaz, (da se zajeta studenčnica posuši), nam je pa mesto Kamnik. Tam imajo tudi napeljavo v mesto studenčnico, katere je pa letos toliko zmanjkalo, da so skoro mesec dni trpeli žejo.“ Raca na vodi, zdaj nas pa je! Le žal, da mu moramo veselje takoj skaliti. V Kamniku so bili letos (to povemo v dokaz, da smo dobro poučeni) ne le „skoro mesec dni“, ampak od 27. januarja do 24. februarja in od 5. do 30. septembra res brez vode. Ali kaj, ko pa kamniški vodovod nikakor nima studenčnice, ampak zajemlje kakih 5 km nad Kamnikom pravo pravcato — talno vodo! — In da bo mera še bolj polna, pršavamo: Ta vodovod s talno vodo jo napravila ona ista dunajska delniška družba, katera je tudi g. Pavšlarju naredila načrte za kranjski vodovod. — Sveda, ko se je to že javno v „Slovenskem Narodu“ očitalo gosp. Pavšlarju, izumil je njegov pisatelj takoj zares duhovit zagovor: Kako si drznemo mi „studenec izpod ruše vzeti,“ imenovati talno

Dalje v prilogi.

kuževanja po infekcijskih boleznih, evidence istih, kakor tudi porodov, mrličev itd.

Posebne važnosti je tudi ustanovitev stalne šolske zdravstvene komisije, katera je svoje delovanje že pričela in s hvalevredno pomočjo od strani c. kr. mestnega šolskega sveta že marsikateri uspeh dosegla.

Kakor že gori omenjeno, provzročilo je živahno stavbno delovanje nenavadno visoko število nezdov in delovršbi in kot posledico istih trajno, delovito ali pa tudi popolno nezmožnost prizadetih za delo in zaslužek. Po dolgem presledku izposloval si je zopet neki zanesljiv droguist koncesijo za prodajo strupa, tako da je promet z istim zopet v zanesljivih rokah. Če je tudi poraba istega jako omejena, je občinstvu vendar prilika dana nabaviti si take drogue v mestu samem.

Vlog je imel mestni fizikat 508 in 217 stavbnih načrtov, predloženih istemu v presojo iz higijeničnega stališča. Ustanovitev mestnega tržnega nadzorstva in pa kmetijsko-kemijskega preskuševališča c. kr. kmetijske družbe, olajšala bodeta precej poslovanje mestnemu fiziku, nasprotno pa bode istemu določeni delokrog po teh dveh institucijah dobil dobrodošlo podporo in popolnitev.

V Ljubljani, dne 16. decembra 1898.

vodo? Izvrstno! Kdor zna, pa zna! Odslej ni nič več talne vode ampak samo studenci so „nad rušo“ in studenci „pod rušo!“ Morebiti pa nazaduje še kje steče tudi „površna“ talna voda, kaj? — Sicer ga g. Pavšlarju in njegovemu piscu prav tiho na uho lahko povemo tudi vzrok, zakaj je v Kamniku zmanjkalo vode. V obče zato, ker je nespametno bilo, na vznožji Kamniških planin, kjer je na izbero srebrnočistih studencev, iskati talne vode s tako velikim strmcem, kakršnen je tamošnji. Natančneje pa zato, ker se pri kopanju rezervoarja vodnjaka ni upoštevalo, da talna voda lahko tudi zelo upade. Namesto da bi se bila talna voda večkrat skozi dlje časa merila, kopal se je rezervoar-vodnjak kar ob visoki talni vodi. Takrat je seveda bilo vode dovolj. Kakor hitro pa je talna voda vsled letošnje hude suše le preveč padla, moralo jo je v preplitvem rezervoarju zmanjkati. In res je deželni inženjer Klinar, ko je stvar preiskaval, dobil 0.5 m pod dnom rezervoarja zopet vodo. Seveda, Pavšlarjev geolog in hidrograf trdi temu nasprotno, da se talna voda nahaja „v vedno enakih množinah“ (str. 7.); ali on trdi tudi še druge neumnosti, do katerih bomo takoj prišli.

Čujmo dalje, kako temeljito pozna zgodovino ljubljanskega vodovoda! „Hidrotehnik Smreker je Ljubljancem napeljavno vode iz studencev odsvetoval ravno radi tega, ker se isti ne vzdržijo, ako se okrogno ozemlje osuši.“ Na prejšnji strani je namreč trdil, da se vsak studenec, kateri se napelje v druge kraje, vsled kapilaritete bližnjega ozemlja do polovice osuši. — Smreker da je Ljubljancem odsvetoval napeljavno studencev? Ali za Boga, katerih pa? Ljubljanski vodovodni odsek je skozi več let preiskaval vse vode krog Ljubljane (skupaj 53 vodá), ali preiskave so dokazale, da za Ljubljano nikjer ni dobiti primernih studencev, ki bi imeli dovolj vode (50 sek. l.) in bi bili dovolj visoki. Primorani so bili torej vzeti talno vodo. In šlo se je končno — še predno je prišel Smreker v dotiko s Ljubljano — samo zato, ali se vzame talna voda pri Klečah ali pa pri Skaručini. V poslednjem kraju je sicer več virov, toda ti so samo del talnovodnega toka, ki gre po dolini mej Šmarno goro in Vranščo proti Ljubljani. Kjer se namreč oba hriba najbolj približujeta (pri Rebolu), tam je pod zemljo nekak naraven jez, ki ustavlja talno vodo, da se nabira v večji množini in sili na vseh krajih iz zemlje v podobi studencev. In ta talna voda se je imela zajeti, nikakor ne morebiti kak tamošnji površni studenec. Ko se je šlo torej samo za ti dve varijanti talne vode (Kleče ali Skaručina), šele tedaj se je ponudil Smreker za napravo obeh načrtov, kar je vse razvidno iz njegovega lastnega poročila. In napravil je oba načrta. Ko jih pa na koncu primerja, pride (str. 70.) do spoznanja, da je voliti Kleče, ker bi bil vodovod od tam prvič veliko ceneji, drugič mnogo bolj varen (betriebsicher) in tretjič, ker bi bili vzdrževalni stroški manjši. Od Skaručine bi bil namreč vodovod veliko daljši, potem bi pa moral iti pod Savo, kar bi ga delalo mnogo manj varnega. In iz teh treh razlogov — pa samo iz teh! — se je Smreker odločil, priporočiti talno vodo iz Kleč, zavreči pa vodovod od Skaručine. V vsakem drugem pogledu bi bila oba vodo voda jednake vrednosti. To zgodovina ljubljanskega vodovoda. — Da bi bil Smreker odsvetoval sploh kak studenec, in da bi ga bil odsvetoval zaradi „kapilaritete“, o tem v vsem obirnem poročilu (74 str.) ni ne duha ne sluba! Pa tudi tiskano poročilo vodovodnega odseka ne ve ničesar o tem!

Lahko si zdaj mislimo, da če je že glede najbližjega kamniškega in ljubljanskega vodovoda prejasnemu piscu „Pojasnil“ tako „jasno“ v glavi, da trdi vse narobe, kako mu mora biti šele pri daljših velikih vodovodih, na Dunaji, v Parizu, Frankobrodu ali celo pri starorimskih vodovodih. O poslednjih modruje s prejasno zgodovinsko resnicoljubnostjo (stran 7. in 8.), da so Rimljani napeljavali vodo iz studencev mnogokrat do 15 ur oddaljenih, da je sledove takih naprav še dobiti v Italiji, Franciji, Španiji in drugod, da pa so studenci usahnili in da si je voda poiskala drugo pot do morja. Tudi pri Pulju da je videti še take sledove, a od kod in kake daleč da je bila napeljava voda, se ne ve, kajti studencev ni več dobiti. — Torej sledovi starorimskih vodovodov so še tu, a studencev ni, ker so se posušili! I kajpada! Oni starorimski vodovodi, ki po skoraj 2000 letih še dandanes izvrstno delujejo in na primer samemu Rimu toliko vode dovažajo, da pride, česar ni na celem svetu drugod, na vsakega prebivalca na dan po 700 l vode, ti častitljivi vodovodi seveda šmen-tano navzkriž hodijo piscu, ker neovrgljivo dokazujejo, da se zajeti studenci tudi tisočletja ne posuše. Kaj torej storiti? Proč z njimi! Ni jih! — Ali naj mu jih nekaj naštejemo? (Tu se nekateri naštejejo, ki še sedaj delujejo.)

Da so divje čete brumele stoletja po razpadajoči rimski državi in pozneje in ugonobile vse, kar jim je prišlo pod roke, tako tudi vodovodne naprave, in da so te naprave tudi same tekom razjedajočega časa razpadale, kjerkoli ni bilo skrbnih rok, da bi jih popravljale, — to vse je seveda fmoznemu piscu malo mar, če sploh o tem kaj ve. — In še celo po vodovodnih razvalinah curla povsod še danes studenčica, dasi je bila zajeta pred dokaj več nego poldrugi tisoč leti. Našteli bi lahko celo vrsto takih razvalin; ali da ne hodimo

predaleč, saj sta nam priči celo Ljubljana in Celje, kjer so se svoj čas odkopale razvaline starorimskega vodovoda in se je našla v njih tekoča voda.

Ali Pulj, Pulj, tam pa prav gotovo ni več studenca! Res je! Toda če bi imel učeni pisec le za las čuta nepristranosti v sebi, bi priznal, da je Pulj dobival svojo studenčnico s Kraških hribov, katere so že Rimljani, zlasti pa Benečani popolnoma razgozdili, da je dandanes samo pečevje. Kjer pa gozov ni, tam seveda usahnejo studenci. Pulju je torej razgozdenje vzelo vodo, nikakor pa ne zajetje studenca.

In dunajski vodovod staviti Kranjčanom v strašilo! Oni vodovod, ki ga občuduje ves svet in ki že 25 let tako izvrstno deluje! Reci, reci Dunajčanu, da je njegov vodovod slab! Čudno te bo pogledal in pomenljivo si bode potrkal čelo s kalcem. Seveda dandanes Dunajčanom včasih, zlasti v trdi zimi, vode primanjkuje; ali tega niso krivi zajeti studenci pod Snežnikom, niti „Kaiserbrunnen“, niti „Sixtenstein“, katerih le za kapljo nič manj ni, odkar so zajeti, ampak krivo je — na kar se veda vsepregledni pisec mislil ni, ali pa ni hotel — vedno rastoče število ljudi. Dunaj je pač milijonsko mesto, ki se rapidno širi. In samo zato so priklopili črepalnico v Potschach, da pomaga za časa primanjčovanja studenčnice, samo zato nameravajo v najnovjšem času zajeti še več drugih studencev izpod Snežnika. Pri tem pa nikomur ne pride na misel, da bi rekel: Prvotni vodovod je slab. — Preskrbovanje milijonskih mest z dobro pitno vodo je vse kaj drugega, nego dobiti za Kranj in okolico bore pest vode. En milijon prebivavcev potrebuje 1000 km² padavinskega ozemlja, (Niederschlag-gebiet) Kranj le 25 km²! Rada bi seveda tudi vsa milijonska mesta imela vodovode iz jednega samega studenca. Ali kje dobiti tako močnih studencev? In ker jih ni, pomagati si treba z več vodovodi: zdaj s studenci, zdaj s talno vodo, zdaj z rečnico. Od tega, in samo od tega prihaja, da velika mesta od časa do časa, kakor se večajo, napravljajo nove vodovode. Tako je s Parizom, ki sploh še ni imel jednotnega vodovoda. Jednako je s Frankobrodom. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. decembra

— (Deželni zbor kranjski. Z današnjo sejo začeto novo zasedanje dež. zbora kranjskega otvorilo se je s cesarskim sporočilom, katero prijavljamo doslovno na prvem mestu današnje številke in katero je dež. zbor s Slava-klici vzel na znanje. Deželni glavar je potem po kratkem ogovoru pozdravil nova člena deželnega zbora, knezoškofa dr. Jegliča in ravnatelja Šubica, ki sta storila obljubo, se spominjal umrlega poslanca Globočnika in naznanil, da je dež. poslanec grof Ervin Auersperg odložil svoj mandat. Zbornica je potem verificirala volitev posl. Šubica, sprejela resolucijo posl. Hribarja glede regulacije deželno-uradnih plač, odobrila nadaljnjo pobiranje naklade od najemščine v Ljubljani in začasno pobiranje dež. doklad in volila odseke. V finančni odsek so bili voljeni poslanci: dr. Papež (načelnik), dr. Schaffer (načelnikov namestnik), Hribar, dr. Majaron, Murnik, grof Barbo, vitez Langer, baron Schwegel, Povše, Kalan, Modic in Višnikar. V upravnih odsek so bili voljeni poslanci: baron Lichtenberg (načelnik), dr. Tavčar (načelnikov namestnik), Božič, Lenarčič, Šubic, baron Wurzbach, bar. Rechbach, Luckmann, Povše, Pakiž, Jelovšek in Zelen. Vodsek za letno poročilo so bili izvoljeni poslanci: Grasselli (načelnik), vitez Langer (načelnikov namestnik), Ažman, Klein, Perdan, pl. Lenkh, Loy, Košák in Schweiger. Ove rovateljema sta bila izvoljena poslanci dr. Schaffer in Jelovšek, rediteljema poslanca grof Barbo in Lenarčič. Predloga glede premestitve okrajnega sodišča v Zatičini se je odkazala upravnemu odseku, predloga o zgradbah v deželni blaznici na Studencu pa finančnemu odseku. Da se ti dve predlogi rešita, bo danes ob 5. uri popoldne druga seja dež. zbora, v kateri se bode govorilo tudi o ustanovitvi vseučilišča v Ljubljani. — V parlamentarno komisijo koaliranih slovenskih strank so bili izvoljeni poslanci: Hribar, Murnik, Šubic in dr. Tavčar od narodne stranke in poslanci: Kalan, dr. Papež, Povše in Schweiger od katoliško-narodne stranke. Namestniki so posl.: Lenarčič in dr. Majaron ter Jelovšek in Pfeifer. — Posl. dr. Žitnik, ki je bil prej verifikator in člen finančnega odseka, ni bil voljen v noben odsek. Govori se, da je izstopil iz kluba katoliško-narodne stranke.

— (Gostovanje gospe L. Brücklove.) Intendanci slovenskega gledališča so dohajala z dežele v zadnjem času opetovano vprašanja, kdaj se bo klasična Verdijeva opera „Aida“ zopet pela. Tem rojakom bode torej z gostovanjem zagrebške primadone, gospe L. Brücklove, ki je prav v ulogi egiptovske sužnje Aide izvrstna, prav posebno ustrezno. Gospa L. Brücklova dospe že jutri v Ljubljano. Zunanje goste opozarjamo, naj se radi vstopnic pravočasno oglašé! Gostovanje bo 30. t. m.

— (Silvestrov večer) priredi tudi letos „Sokol“ skupno s trgovskim pevskim društvom. Vzored prijavimo prihodnjič.

— (Slavno narodno meščanstvo!) Najvljudneje Vas prosimo, da se odkupite v korist št. jakobsko-trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda od novoletnih voščil. Odkupnine sprejema tvrdka g. J. Lozarja. — Za odbor: Vera Souvanova, t. č. tajnica.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani.) Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 18. do 24. decembra kaže, da je bilo novorojencev 16 (= 23.76‰) mrtvorojenci 3, umrlih 18 (= 26.73‰), mej njimi je umrl za tifuzom 1, za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 2, za različnimi boleznimi 12. Mej njimi je bilo tujecev 5 (= 27.7‰), iz zavodov 9 (= 47.7‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za škarlatico 3, za tifuzom 3, za ušenom 2 osebi.

— (Iz Spodnje Šiške) se nam piše: Dvajseti občni zbor šišenske čitalnice je bil 26. t. m. Prvomestnik je v svojem ogovoru omenil grozne katastrofe v Genovi 10. septembra, ko je preminula blaga cesarica ter pozivljala občni zbor, da v znak globokega žalovanja vsklikne: Bog uteši, Bog ohrani našega cesarja Fran Josipa! Čitalnica je bila opravljena letos praznovati 20letnico, a preložila je to na 1. 1903. v trdni nadi, da doživi 25letnico. Omenivši umrlih društvenikov, bila je posebno težka pot za materjo Ančnikovo, vedno blagonaklonjeno do brotnice čitalnice, in za Ivanom Tavčarjem, ki je bil ljub in spoštovan tovariš, marljiv odborik in tajnik, sploh jako vrl mož. Dalje omenil je g. prvomestnik lepo zasnovanega jubilejskega slavja v Sp. Šiški, katerega se je čitalnica udeležila, ter da je odbor naprosil velezaslužnega župana, naj primernim potom sporoči tudi v imenu čitalnice neomahljivo udanost Nj. Veličanstvu. Poročila gg. tajnika, blagajnika in knjižničarja vzela so se na znanje z zadovoljivostjo. Stanje društva je dobro, če postaja tudi vedno težje, ohraniti ravnotežje, odkar je v Ljubljani toliko društev in narodnega davka. Število mestnih členov se krči, veselice ne donajajo več prebitkov in izredni dobrotniki so vedno redkeji — ako niso celo izumrli. Knjižnica šteje 1369 knjig oziroma vezvkov. Leta 1898. se je bralo 772 knjig. Gospa Faulk darovala je čitalnici slavno delo Valvazorja (Die Ehre des Herzogthums Krain) v 8 knjigah, za koji dragoceni dar ji izreka občni zbor toplo zahvalo. S tajnikovega obsežnega poročila razvidno je, da je društvo priredilo dve večji veselici in dva izleta ter se udeležilo Koseskega slavnosti v Kosezah in Ciril Metodove veselice pri „Matjanu“ v Zgornji Šiški. Dalje, da se je pevski zbor, ta oživljajoči element v društvu, ohranil kljub težavam zaradi pevovodstva, da se je število zlasti pevk pomnožilo, da se je vrnila v društvo kratek čas kaljena — slega, da je meseca decembra pristopilo 12 novih odličnih občanov k čitalnici, kar vzbuja upanje, da sledijo tem še mnogi, katerim bi se spodobilo, da postanejo člani in podporniki čitalnice. Kot „posamezni predlog“, da se dovoli znesek 5 gld. k spomeniku Govekarja, je občni zbor odobril. Gospod Drenik je utemeljeval predlog z ozirom na one tužne politične čase, ko je šlo za to, zatreči v nas narodno gibanje in mišljenje, ko je le malo, od vlade količkaj odvisnih mož, ostalo neomahljivih, ko je mej kranjskimi učitelji — kakor znano — bila le četvorica: Praprotnik, Tomšič, Močnik, Govekar, ki ni plesala po novi godbi, zvalila v kolo, ki so ostali prej ko slej: pravi rodoljubi in ozorni učitelji naroda! — ter z ozirom na delovanje Govekarjevo v Šiški kot iskren in vstrajen pevovodja, marljiv odbornik in tajnik ter ljubezniv tovariš. Stari odbor je bil zopet izvoljen, t. j.: Fran Drenik prvomestnikom. Suva blagajnikom. Odbornikom pa: P. Burja, Jančigaj, Maurer, Skarjovec, Zakotnik in Javoršek. Po občnem zboru je šla večna udeležencev po starem običaju v Zg. Šiško k „Matjanu“.

— (Mrtvec najden) 22. t. m. dopoldne so našli Ivana Varla, trajno odpuščenega infanterista 1. kompanije 17. pešpolka na desnem bregu Save pod gozdom Mežakla ustreljenega. Kroglja mu je šla skozi trebuh. Morilec je neznan.

— (Tatvina) 23. t. m. so vlomili neznan tatovi v prodajalnico trgovca Karola Repeta v Zapogah ter odnesli smodk, poštnih znamk in raznega blaga za 70 gld.

— (Zaklad) Iz Radoljice poročajo: Dne 27. novembra t. l. je dobil orožniški vodja, Josip Jaklič v Kranjski gori poročilo, da si dopisuje neki P. K. iz Rateč z nekim človekom radi kopanja zaklada, ki leži nedaleč od Rateč. Preiskava je doglala, da je dotični dopisnik slepar, ki je menda identičen z nekim Korošcem Francem Pollniggom.

Hotel je izvabiti denar, ker ga pa P. K. ni imel, se zaklad še do danes ni dvignil, Pollnigg pa je že pod ključem

— (Požari) 18. t. m. je zgorel posestniku Iv. Urankarju na Vrhu kozolec, da ima 200 gl. škode. Zažgali so otroci, ki so se igrali z užigalicami. — 19. t. m. je začelo goreti v kajži Marije Palinc v Mladji pri Kostaujevici. Zgorelo je vse pohištvo in živila. Škode je nad 200 gl. Užgalo se je vsled železne peči. Oba pogorelca nista bila zavarovana.

— (Iz Gradca) se nam piše: Pretečeni teden napravil je gospod dr. Ivan Glaser odvetniški izpit. Vrli narodnjak naseli se v Mariboru. Čestitamo!

— (Nov list.) V Celju je začel izhajati nov list z naslovom „Slovenska zadruška“, glasila slovenskih posojilnic in gospodarskih zadrug. Izhajal bo enkrat na mesec in veljal na leto 2 gold, oziroma 1 gold. za posojilnice zadrug. Centralne posojilnice slovenske v Krškem, kateri je pečljati tudi naročnico in dopise. List je posvečen narodnemu gospodarstvu in zasluži obilno podporo.

— (Kaj se bo zgodilo?) Slovenska ljudska šola v Podčetrtku je izvesila — tako poročajo graški listi — v praznik cesarjevega rojstva cesarsko zastavo, okrašeno s slovensko trobojnico na svojem poslopju. Nemškutarji naprosili so takoj ustmeno brežiškega okrajnega glavarja za pomoč, ki se je zgražal nad tem, ter obljubil, da stvar strogo preišče. Toda še se niso pomirili nemškurski ženci, niti še ni katerega slovenskega hudobneža okrajni glavar za prvo „hudobijo“ premikasti, — že se je pokazala zopet tista strašna trobojnica dne 2. t. m. na šolskem poslopju v zvezi s cesarsko zastavo. V sveti jezi kličejo po omenjenih listih: „Kaj bi se pač v enakem slučaju zgodilo nemškemu učitelju? Da, to vprašamo tudi mi, kaj bi se moralo storiti ljudskemu učitelju, ki razvesi na šolskem poslopju na slovenskih tleh, med slovenskim prebivalstvom tujezmsko, v Avstriji nepriznano prusko zastavo kot znak srčne svoje težnje za združenje Avstrije z Velikonemčijo? In to se je zgodilo dne 2. t. m. na dan cesarjevega jubileja na Slatini. Nemškurska gospoda v Podčetrtku, nikar ne silite na sonce, ker imate maslo na glavah!

— (Goriški deželni zbor.) Iz Gorice se nam piše: Pred tedni je oddal in založil ter odposlal deželni odbor svoje navadno poročilo o delovanju deželnega zbora za l. 1897/8. Borno poročilo o bornem delovanju. Kaj takega je mogoče le na Goriškem. Kratko poročilo o še krajšem zasedanju deželnega zbora se letos odlikuje še posebno v tem, da je skoraj povsem le italijansko, kajti v njem ni družega v slovenskem jeziku, nego par besed, katere je spregovoril deželni glavar, ko je otvoril zborovanje ter se spomnil smrti pokojne cesarice in čestitke cesarju ob 50letnici. Končno je v slovenščini tudi načrt zakona, s katerim se oproste vseh doklad neposredni osebni davki. Kolikokrat se je že grajalo tako poročilo, katero dobivajo tudi vse slovenske občine, katere je ne morejo razumeti. Škoda za papir. Kdaj bo bolje? — Morda sedaj Slovenci poslanci vstopijo namreč v dež. zbor. „Soča“ bi rada prikrla, da je to uspeh učiteljstva in „Slov. Naroda“, ali naj grize, psuje in se zadira kolikor hoče, resnice le ne utaji, resnica je in ustane, da smo učitelji s pomočjo „Slov. Naroda“ spravili slovenske poslance v dež. zbor. In zdaj bomo delali na to, da začno tudi v deželnem zboru drugače delati. Doslej so slovenski poslanci slepomišli po odsekih, v javnih sejah pa so se upali k večjemu s kako interpelacijo na dan, inicijativnega predloga pa se niso upali nobenega staviti, debat pa so se ogibali, kakor peklenšček križa. „Soča“ pravi danes: „Delati z naporom za kulisami s taktiko, to je čisto kaj družega kakor dobre svete dajati“. Davkoplačevalci na Goriškem čutimo plodonosnost tega delovanja za kulisami, zlasti pa je čutimo slovenski učitelji. To delovanje za kulisami je bilo tako klaverno, da bolj ne more biti. Kako tudi! „Soča“ je svoj čas izrekla besedo, katero smo si dobro zapomnili, da namreč večina naših poslancev ni za družega sposobna, kakor za abstinenco. S tem je vse povedano. Ljudstvo se le povprašuje, zakaj pa je politično društvo „Sloga“ kandidiralo za poslance take može, ki niso za pozitivno delo? Nemec bi rekel: dass ist der Fluch der bösen That! Pri postavljanju kandidatov se je postopalo tako, kakor se ne bi smelo in kakor se ne bo smelo nikdar več. Že zadnjič je zmagala lista naše „Sloge“ le s pomočjo narodne discipline, na katere račun se je predzno grešilo. Nasledek temu je sedanje stanje v deželi. Radovedni smo, kaj se zgodi sedaj. Ali se bode zopet kuhala deželna kaša le v temnih prostorih deželnozbornih odsekov? Proti temu naprej odločno protestujemo.

* (Pokojna grofica Thun.) soproga ministrskega predsednika grofa Thuna, ki je dne 24. t. m. umrla po daljši bolezni, je sestra češkega poslanca princa kneza Schwarzenberga. Oče in mati sta še živa. Rodila se je 1. maja 1854; z grofom Thunom se je poročila 1. maja 1874. Grofica je bila blaga žena, ki je storila mnogo dobrega tepečemu človeštvu. Njena dobroteljskost je bila v obče znana in smrt plemenite žene obžaluje vsakdo, ki jo je poznal. Pogreb umrle grofice vršil se je ob veliki udeležbi občinstva. Mej udeležniki so bili nadvojvodinja Marija Terezija, nadvojvoda Rainer, minister za vnane stvari, Katiay, ministri avstrijski, diplomatski zbor poslancev in veliko število generalov. Truplo pokojnice so po severni železnici odpeljali v Tešn na Češko, kjer jo polože v rodno rako.

* (Premeten zapeljivec) V Lisaboni se je nedavno mlado dekle seznanilo s človekom, kateri jej je toliko govoril o svoji ljubezni, da je sklenila pobegniti z njim. Ko sta bila nekaj dni skupaj, je pregovoril premetenec svojo ljubico, da mu izroči ves denar in dragocenosti, češ, da jih vrne njeni materi ter tako pokaže, da hoče le njo in ne njene denarja. Vse je seveda obdržal ter pisal deklici, da se vsled nepremostljivih zaprek ne moreta poročiti, kar ga tira v smrt. Da bi bila njegova sleparstva tem verjetnejša, dal je po listih razglasiti, da se je ustrelil. No, redarstvo je prišlo vsam na sled ter ga zaprla. Do sedaj je dognelo, da je bil lopov tudi oženjen.

* (Oaveta.) V bruselskem predmestju Etterbeek se je pred kratkim poročil tvorniški delavec z mlado devojko, dasi je imel prej dolgo časa razmerje z neko delavko, katere mu je podarila sina. Na dan poroke se je zbralo neštivilno delavk, katere so se hotele maščevati nad nezvestim ljubimcem. Delale so celo noč, da so bile istega dne svobodne. Za časa venčanja so se ustavile pred mestno hišo, kamor so se pripeljali svatje ter začele vpiti in tuhtiti, in ko so mladeniči stopili z voz, polile so jih s plavilom in obmetale s smrdljivimi jajci in rumenim cvetjem. Isto se je zgodilo, ko so prišli svatje iz hiše. Pred cerkvijo pa je dal nezakonski sin mlademu paru šopek belih cvetic. Ko so došli iz cerkve, našel je nezvesti oče na vozu svojega sina, katerega je proč sunil. Nato so obstopile delavke nevesto ter jej strgale venec z glave in jej uničile vso svatovsko opravo. Le težko so osvobodili redarji mladi par iz rok razjarjenih delavk, katere so se zadovoljne vrnile domov, ker so tako izborno osvetile čast svoje drugarice.

* (Princezinja — knjigovezkinja) Na zadnji razstavi v Londonu so bila odlikovana tudi lična knjigovezniška dela neke „Miss Matthews“, o katerih se je pozneje zvedelo, da jih je izvršila velika princezinja Viktorija. Za kratek čas se je popolnoma izučila v knjigoveznstvu. Pred dvema letoma pa je hotela princezinja Viktorija postati usmiljenka, kar so jej stariši prav s silo ubranili.

* (Parnik „Adria“) „Red Star Linije“ v Antwerpau je — kakor se brzojavlja — srečno 22. decembra dospel v Newyork.

* (Največji rekord v poljubljanju) je dosegel pomorščak, poročnik Hobson, ki je junija pred Santagom potopil parnik „Merimac“ ter s tem zaprl španskemu bojnemu ladijevju pot iz lake Hobson je od tedaj najpopularnejši ameriški junak. Na milijone je njegovih slik ženske se mu dan na dan v tisočerihih pismih ponujajo v zakon in ljubavnih pisem je dobil toliko, da jih ne premakne par konj. Zadaže tedne ima po raznih mestih predavanja. Dvorane so vedno natlačene polne. V Chicagu sta ga dve deklici na govorniškem odru objeli in poljubili. To je bil signal za splošen naskok žensk na Hobsona. Vse je drlo nanj in začelo se je silno prerivanje in boj mej damami. Policija je je morala napraviti red, in ženske so se vrstile druga za drugo ter poljubljale junaka. Ta dogodek je bil v izgled drugim mestom; povsod se je ponovilo poljubljanje v masi. Zidnjč je na enem shodu poljubil 300 lepih in dražestnih dam. Stare ni bilo bajè prav nobene poleg.

Darila:

Odkup novoletnih voščil. V Postojni so se odkupili medsebojnih novoletnih voščil v prid „družbi sv. Cirila in Metoda“ ter „postojnski šolski kuhinji“ in sicer zase in za rodbino z dvema kronama: gg. Lev Bloudek, Anton Ditrich, Ljudevit Ditrich, Gustav Omaben, Gregor Pikel, dr. Dragotin Treo, Leopold Žužek in Miroslav Vičič; zase z dvema kronama: gg. Anton Mladič in Ribard Šeber; z jedno krono pa: gg. Anton Albert, Fran Arko, Andrej Baraga, Lorenc Balanč, Anton Berné, Franc Bezjak, Anton Bolé, Riharo Debeljak, Ljudevit Fettich Frankheim, Emil pl. Garzarolli, Ferdo Gaspari, Alojzij Gorjup, Oton Grebenc, Fran Gross, učitelj v Matenji vasi, Ignacij Heršič, Ignacij Janc, Fran Jurca, Pavel Jurca, J. Klarman, Jernej Kogej, Dr. Julij Kozmuth, Anton Kovač, Peter Kraigher, Ivan Krainer, Miroslav Kranjc, Franc Kuttin, Ivan Lavrič, Fran Lenassi, Fran Mavrič, Jakob Mavec, dr. Oton Papež, Fran Paternost, Matja Petrič, dr. Matej Pikelj, dr. Ivan Ponebšek, Štefan Primožič, Fran Remic, Jan Ružička, H. Sever,

Jakob Škubic, Ivan Smolič, Franc Smrdel, Franc Staré, Makso Šeber, Anton Švigelj, Ivan Thuma, Anton Vodopivec in J. Zakrajšek. — V Kranju so se odkupile od ženske podružnice sv. Cirila in Metoda, gospe in gospé: Chrobath Marija, Dokler Ana, Florian Terezija, Globočnik Marija, Hlebš Franja, Hubad Ivana, Jager Milka, Jugovic Ana, Jugovic Franja, Keršič Marija, Killer Marija st., Killer Marija ml., Konc Terezija, Korošec Marija, Korun Cecilija, Krenner Leopoldina, Kreuzberger Eliza, Krisper Josipina, Lampe Marija, Lavrenčič Marija, Likozar Marija, Majdič Matilda, Majdič Ivana, Mayr Ana, Mayr Marija, Matajc Eliza, Miklavčič Janja, Novak Antonija, Omersa Ana, Omersa Ivana, Omersa Josipina, Pavšlar Helena, Pezdich Amalija, Pirc Katarina, Pirc Marija, Pirc Olga, Polak Marija, Prevc Antonija, Prevc Marija, Pučnik Josipina, Puppo Josipina, Rakovo Marija st., Rakovo Marija ml., Sajovic Ivana, Sajovic Anuša, Sajovic Karla, Sajovic Pavla, Scaria Gabrijela, Sirc Magdalena, Steinbauer Marija, Šavnik Leopoldina, Šavnik Marija, Šavnik Mici, Šavnik Olga, Šlamberger Katinka, Štampihar Ana, Šumi Marija, Štrifol Viktorija, Ullrich Radivojka. — Od podružničarjev moške podružnice Ciril-Metodove družbe oziroma tudi društvenikov „Narodne čitalnice v Kranju“ odkupili so se v korist Ciril-Metodove družbe sledeči gospodje: Arh Franc, Crobath Franc, Dokler Anton, Eržen Gasper, Florian Karol, Gärtner Fran, dr. Globočnik Edvard, Golob Josip, Killer Jakob, Kokalj Rudolf, Korošec Anton, dr. Korun Valentin, Krenner Josip, Kreuzberger Adolf, Krisper Rajko, dr. Kusar Valentin, Lavrenčič Alojzij, Likozar Josip, Logar Josip, Majdič Janez, Majdič Janko, Majdič Josip, Majdič Vinko, Maselj Ivan, Mayr Mavrilij, Mayer Peter ml., Mayr Peter st., Novak Franc, Omersa Franc st., Orehek Anton, Pavšlar Tomo, Pečar Janko, dr. Perne Franc, Peterlin Anton, Peterlin Franc, Pezdich Ivan, Pirc Ciril, Pogačnik Franc, Polak Ferdinand, Pollak Josip, Pretnar Josip, dr. Prevc Franc, Prevc Valentin, Pučnik Konrad, Puppo Karol, Rakovec Anton, Rakovec Ivan, Rooss Albert, Rozman Janko, Rus Vilbald, Sajovic Ferdinand, Sajovitz Fr. Ks., Sajovic Janko, Sirc Fr. Ks., dr. Šavnik Edvard, Šavnik Karol, Šinkovec Anton, Šlamberger Anton, dr. Štampihar Valentin, Štrifol Anton, dr. Tomišek Josip, Valenčič Ivan, Varl Ivan, dr. Žmavec Jakob in Žumer Andrej. Nadalje so v prid iste družbe kot jubilejni dar dali po 2 kroni sledeči gg.: Drukar Avgust, Majdič Vinko, Mayr Peter ml., Pavšlar Tomo, Puppo Karol, Sajovic Ferdinand, Šavnik Karol; po 1 krono pa: Kreuzberger Adolf, Lavrenčič Alojzij, Likozar Josip, Maselj Ivan, Mayr Mavrilij, Mayr Peter st., Orehek Anton, Peterlin Anton, Peterlin Franc, Pezdich Ivan, Pirc Ciril, Pogačnik Franc, Pollak Josip, Rakovec Anton, Rakovec Ivan, Sajovitz Fr. Ks., Sajovic Janko, Šavnik Janko, dr. Šavnik Karol, dr. Tomišek Josip, Valenčič Ivan in Žumer Andrej.

Dostavek. Po pomoti je izostala rodbina Marija Jelovšekova na Vrliniki v včerajšnjem izkazu onih, kateri so se na korist družbe sv. Cirila in Metoda odkupili od novoletnih voščil. — Načelnistvo.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. V. P. v T. 60 K kot božično darilo. — Gospod Lev Kreft na Dunaju 10 K, nabral ob priliki promocije g. Plemlja doktorjem modroslovja. — Skupaj 70 K. — Živel! redoljubni darovalci in njih nasledniki!

Za Prešernov spomenik v Ljubljani: Gosp. „Kluka“ v Krškem 7 K nabral pri čaši rujnega šampanjca v družbi Prešernovih sorodnikov; darovali so: g. Vinko in gospa Berta Prešern, gg. Kluka, Zdravko, France, Tonček, Angelc, vsak po 1 K. — „Zavedni Slovenci in Slovenke“ so zložili v Vodnikovem hramu 5 K. — Skupaj 12 K. — Živel! darovalci in njih posnemovalci!

Slovenci in Slovenke! ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Telefonična in brzojavna poročila

Gorica 28. decembra. Vlada je predlagala deželni zalog. Slovenci so bili za nujnost in javnost. Škof je odločil. V odsek so bili izbrani 4 italijanski in 3 slovenski poslanci. Vsled tega je predlog pokopan.

Dunaj 28. decembra. „Neue Freie Presse“ javlja baje iz zanesljivega vira, da se vrnejo Slovenci v goriški deželni zbor, ker so dobili pri vladi gotove obljube.

Dunaj 28. decembra. Dasi je bila povrnitev cesarja določena za četrtek, vrnil se je cesar že danes dopoldne iz Eisenerza na Štajerskem, kjer je bil na lovu.

Praga 28. decembra. Najvišji deželni maršal Lobkowitz je otvoril zasedanje ter naznanil, da bode trajalo le prav kratko časa. Namestnik Coudenhove je sporočil dež. zboru

cesarski reskript, ki je prav tak kakoršen za druge dež. zbornice. Radikalni poslanec Baxa je vzkliknil po prečitaniu reskripta: „Same prazne fraze!“

Budimpešta 28. decembra. Danes se je vršila tu cela vrsta dvobojev, nekaj pa se jih izvrši še tekom popoldneva.

Budimpešta 28. decembra. Danes se je vršil dvojni meji Fejervaryjem in Karolyjem na pištole. Ranjen ni bil nihče. — Poslanec Kubik in urednik „Pesti Hir-lapa“ sta imela dvojni meji sablje. Kubik je dobil udarec preko prs, urednik „Pesti Hir-lapa“ pa udarec po glavi. Oba opasno ranjena. — Posl. Gajary in posl. Szemere sta imela dvojni meji pod najresnejšimi pogoji. Pri prvem naskoku je bil ranjen na roki Szemere, pri drugem Gajary tudi na roko, končno pa je dobil Szemere hud udarec po roki, da se ni mogel več boriti.

Kaneja 28. decembra. Princ guverner je sprejel včeraj v daljši avdijenci vse konzule in vladne zastopnike, mej temi se je posebno dolgo bavil z avstrijskim zastopnikom.

Pariz 28. decembra. Bivši ministerski predsednik Bourgeois je imenovan poslanikom v Peterburgu.

Poslano.*)

Z ozirom na objavljeno „Poslano“ Franceta Šušteršiča, posestnika in mizarja v Vižmarjih h. št. 60 v Vašem listu z dne 13. decembra 1898. št. 285 izjavljam:

Ni res, da bi bil na grdi način osramotil imenovanega, ko nisem bil uslišal prošnje njegove, da bi s sprevedom čakal tako dolgo, da prinese velike pare, ker ni bilo tega potreba, ker so bile male pare pri rokah, in ko ga nisem mogel uslišati, ko ni več časa bilo, ker je bil sprevedo ravno pred popoldnansko službo božjo.

Res pa je, da bi si bil imel za čast vzeti, ker sem prišel prostovoljno dvakrat tako daleč nasproti, kakor se sploh po navadi gre.

Ni res, da sem ga pred mnogim občinstvom osramotil, ker sem to v njegovi veži in le tiho rekel, da so jo s svetimi zakramenti zamudili; res pa je to slabo znamenje, če se župniku zameri.

Ni res, da nisem pustil zvoniti. Res pa je, da je med sprevedom z vsami štirimi zvonovi zvonilo. Če pa cerkvenik ob koncu spreveda, ko smo bili že na pokopališču, ni še parkrat potegnil, je to storil sam od tebe, ker je bil čas božje službe že nastopil, ne pa na moje povelje.

Ni res, da sem vedel, da je otrok za davico umrl.

Res pa je, da je na mrliskem listu zapisano, da je umrl za božjastjo, in mrliški oglednik pravi, da mu je g. Šušteršič sam tako rekel, in s tem spravil v nevarnost šolsko mladino, ki je šla za pogrebom, in matični urad v pomoč napačnega opisa bolezni; ker se mrlič ni precej prenesel v mrtvašnico, ampak je čakal slovesnega pogreba.

Dalje ni res, da sta orožnik in mrliški oglednik otroka prekopal.

Res pa je, da ni bil precej pokopan, ker je bil že nastopil čas božje službe.

Po dokončani službi božji sem mislil otroka brž pokopati, ko izvem, prišedši iz cerkve, da ima sodnijska komisija priti otroka pregledat.

Ni res, da je bil on preskrbel komisijo.

Res pa je, da mi je orožnik, ki je pritekel komisijo napovedat, pravil, kako je g. Šušteršič poizvedoval od njega, kdo je to komisijo naznanil.

V župnišču v Šent Vidu nad Ljubljano dne 24. decembra 1898.

Gregor Malovrh
župnik.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobroznane, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praska“, ki se dobi za nizko ceno in kateri upliva najbolj trajno na vse težkote prebavljenja. Originalna skatljica 1 gld. a. v. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj kot 2 skatljici se ne pošlje naravnost. 1 (5-18)

Iz uradnega lista.

Inverzibilne ali eksekutivne dražbe: Posestvo vlož. št. 72 in 73, kat. obč. Rudnik cenjeno 400 gld. in 250 gld., dne 29. decembra v Ljubljani.
Posestvo vlož. št. 49-53, kat. obč. Stari trg, cenjeno 640 gld., dne 30. decembra v Črnomlju.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 23. decembra: Peter Starina, delavec, 42 let, oteklina možgan.
Dne 24. decembra: Ivan Mele, hlapec, 60 let, plućni emfizem.

Listnica upravnštva.

V sinočnem odprtem pismu trdke M. Pakič urinilo se nam je v naglici precej tiskovnih pogrškov, koje so si pazni čitatelji večinoma že sami popravili. Dvoje pomot dolžni pa smo popraviti, ker dobiva stavka z njima drug zmisel. In sicer naj stoji začetkom odprtega pisma za besedami: mojima učiteljema slovensčine znanima germanizatorjema itd. Stavke o nemškem trgovcu glasi se pa naj: Einen schlechten Dank haben Sie geerntet von den Herren, für die Sie sich immer echaufirten und schon so viele Kastanien aus dem Feuer geholt haben. Sehen Sie, so eine — Handlungswiese gehört bei uns in den Bereich der Unmöglichkeit.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Decembar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm v 24 urah
27.	9. zvečer	743,0	-2,5	sr. szah.	oblačno	0,0
28.	7. zjutraj	740,2	+4,6	p. m. jzah.	oblačno	0,0
	2. popol.	758,7	+6,0	p. m. jzah.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura -4,5°, za 2-9° pod normalom.

Dunajska borza

dne 28. decembra 1898.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 35 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 25 „
Avstrijska zlata renta	120 „ 75 „
Avstrijska krona renta 4%	101 „ 80 „
Ogerska zlata renta 4%	120 „ 30 „
Ogerska krona renta 4%	97 „ 80 „
Avstro-ogerske bančne delnice	935 „ — „
Kreditne delnice	862 „ 25 „
London vista	120 „ 65 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59 „ 02 1/2 „
10 mark	11 „ 80 „
10 frankov	9 „ 56 1/2 „
Italijanski bankovci	44 „ 25 „
C. kr. cekini	5 „ 70 „

Dne 27. decembra 1898

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	166 gld. 75 kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	193 „ 50 „
Dunavska reg. srečke 5% po 100 gld.	130 „ 25 „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	98 „ — „
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	155 „ 50 „
Ljubljanske srečke	24 „ 25 „
Rudolfove srečke po 10 gld.	25 „ — „
Kreditne srečke po 100 gld.	202 „ 50 „
Tramway-drust. velj. 170 gld. a. v.	557 „ — „
Papirnat rubelj	1 „ 27 1/2 „

Ces. kr. avstrijske državne železnice

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž
Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd čez Amstetter na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lenc - Gastein Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto iz v Koevje.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega Praga, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Ausseca, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lenc-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novega mesta in Koevja.** Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 min. zvečer, zadnji samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 min. zvečer., poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. (1044)

Zahvala.

Tem potom izrekamo za mnogobrojne dokaze odkritosrčnega sožalja našo najsrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so našega iskreno ljubljene, nepozabaega soproga in očeta, gospoda

Luko Pirnata

za časa njegove dolge, mučne bolezni obiskovali in ga ob smrti v tako častnem številu spremili k večnemu počitku. Posebej še zahvalujemo prečastito duhovščino, lukoviškega župana, g. L. Mlakarja za prelepe besede, ki jih je govoril na grobu, sl. požarno brambo lukoviško in sl. odbor-nike občine moravske, ki so svetili ob pogrebu.

Tustan, dne 27. grudnia 1898.

(2021)

Rodbina Pirnat.

Za bolehnne na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih bolezni, potem naduhe, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolfskyjev čaj soper kronične pljučne in vratne bolezni.** Na tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane 75 kr. Knjižice zastoj. Pristen samo pri **A. Wolfskyju v Berlinu, N. 37.** (1968-9)

Mlad trgovski pomočnik

se vzprejme v špecerijsko trgovino. — Naslov naznani iz prijaznosti upravnštva „Slov. Nar.“. 2022-1

Poštna in brzojavna upraviteljica

večča ter zmožna tudi samostalno uradovati se takoj vzprejme pod dobrimi pogoji pri večjem poštno-brzojavnem uradu.

Ponudbe in oglasi pod šifro „upraviteljica“ na upravnštvo „Slov. Naroda“. (2023-1)

Niklasa Rudholzerja naslednik

urar in optični zavod

Mestni trg št. 8

v Ljubljani.

Niklaste cilind-remontoir ure od	4 gld.	— kr. naprej
Srebrne cilind-remontoir-ure od	6 „	— „ „
Srebrne damske cilind-remontoir-ure s srebrnim pokrovom od	7 „	— „ „
Srebrne remontoir-ure na sidro od	10 „	— „ „
Srebrne remontoir-ure s 3. srebrnim pokrovom od	10 „	50 „ „
Zlate damske remontoir-ure od	14 „	50 „ „
Zlate remontoir-ure za gospode od	28 „	— „ „
Zlate remontoir-ure za gospode z dvojnimi pokrovom od	38 „	— „ „
Ure na nihalo v skrinjici svetli in temni	9 „	— „ „
Ure na nihalo v skrinjici svetli in temni z bitjem ur od	13 „	— „ „
Ure na nihalo z bitjem četrtnik od	27 „	— „ „
Budilke od	2 „	— „ „
„Schwarzwälder“ z bitjem pol ur od	3 „	— „ „

☞ Za dobro blago in za dela se jamči. ☜

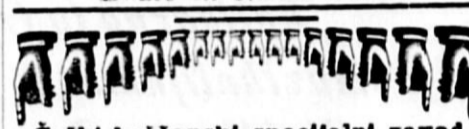
Popravila se hitro, dobro in po ceni izvršujejo v lastni prodajalnici.

Za morebitne potrebščine se najbolje priporoča z veseloštopovanjem (808-50)

Franc Karol Rudholzer.

Dobavitelj kontrolnih ur za o. kr. avstro-ogersko vlado, za Bosno in Hercegovino.

Potrebna in koristna darila za Božič in Novo leto!

Češki krščanski specialni zavod za platno!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnena, pavalnatega in damastnega blaga

v Prostějevem na Moravi

priporoča lastne tkalne izdelke na roko po zmernih cenah in najboljši kakovosti: cele platneno domače in bele platno vseh širokosti in finosti, platno za plachte do 240 cm., damaste: gradle, namizne prte in blago, obrisače, servijete, bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirače, platen in prevolnat kanefas, robca, bele in barvane, platnene, pavalnate in svilnate, inlet in angin za sipke, oksford, krizet, oblečni platni zebr in šotsko blago za damske obleke, platna: pavalnata, ruska, za žimnice, slamnike, zastore itd., trilhe, šifon, floridas, kreton, piké, jbarbent, satin, brilantin itd., itd.

Ugodna darila

in potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelek.

Trgovcem se blago ne pošilja.

Kot strokovnjak in samizdelovalec lahko najboljše postržem.

Vzorci in ceniki na zahtevanje.

Poseben oddelek za razpošiljanje pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld. so vedno v zalogi.

Postrežba realna; neustrezajoče blago se vzame radovoljno nazaj.

Oprava za gostilne, kavarnne in hotele.

(8-3961)

Komí

špecijal-t, dober prodajalec, postaven, se vzprejme.
Naslov pove upravnništvo „Slov. Nar.“. 1977-3

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in konjaka!
Nepotrebno iskati! (1828-27)

Kavčić & Lilleg v Prešernovih ulicah

dobivata to blago neposredno iz prekmorskih dežel ter prodajata

1 kilo fine kave (Santos Prime po	gld. 1.-
1 steklenica pristnega Jamaika ruma	0.50
1 deka pristnega Pecco-Souchong-čaja	0.05
1 pušica prave angleške carske melanže	0.50
1 steklenica pristnega finega konjaka	1.40

Brez tekmeča!

Cognac Julien

ki ga je preiskovalni zavod za živila in za vžitna sredstva na Dunaji preiskal in kot pristen vinski destilat priznal priporoča firma

KHAM & MURNIK

Izvirni certifikat je vsakomur na vpogled v naši prodajalnici. (1997-2)

Št. 1204.

Služba distriktnega zdravnika

v trgu **Braslovškem** odda se po visokem deželnem odboru v Gradcu z letno nagrado po 676 gld. v kateri je zapopadna okrajna pavšalna na grada po 220 gld. s pogojem, da mora zdravnik občinske reeveže zdraviti in jim podajati potrebna zdravila, ne da bi za vsa to vrhu omenjene pavšalne nagrade smel zahtevati še kakšno posebno plačilo iz okrajne blaginje.

Prošnje z dokazom znanja slovenščine in nemščine in z ostalimi po § 15. postave z dne 23. junija 1892, št. 35 dež. zak., zahtevanimi dokazili vložiti je

do 1. svečana 1899

pri odboru zdravskega distrikta v Braslovčah.

Odbor zdravskega distrikta v Braslovčah

dne 21. grudnia 1898.

Načelnik: **L. Plaskan.**

(1996-2)

V trgu Radeče pri Zidanem mostu v lepem kraju se prodaja

hiša (vila)

z 10 orali zemljišča, gozdov, njiv, travnikov i. t. d. Stanovanje je posebno pripravno za uradnika v pokoji.

Natančnejša poiasnila sa izvedó pri županu g **Franu Juvančiču v Radečah.** (2012-1)

Naznanilo.

Ujudo naznanjava slav. občinstvu, da prevzameva z novim letom dobro znano

gostilno „Šarc“ na Sv. Petra cesti št. 16

na svoj račun ter bodeva točila vedno sveža Koslarjevo marcno pivo in dolenski ter istrijski vina. Skrbela bodeva tudi vedno za mrzla in gorka okusna jedila.

Priporočava se osobito za naročila na obed in večerjo.

Zagotavljava, da bodeva skušala svoje p. n. goste v vsakem oziru zadovoljiti in se priporočava v obilen obisk z veseloštopovanjem

(2025-1) **Josip in Marija Hutter.**

Poslano.

Najpriročnejši in zanesljivi opominjač dneva je in bo

Skladni koledar.

Imam v zalogi za leto 1899 lepega slovenskega po 60 kr., s pošto po 65 kr. (2020-1)

J. Bonač, Ljubljana.

POZOR!

Najfinejša namizna vina

iz c. kr. dvor. velikih kletij na Dunaji kakor tudi (2024-1)

najfinejši cognac

iz c. kr. dvor. destilacije Pfann & C. v Reki se dobivajo

v konditoriji **Rudolfa Kirbischa** v Ljubljani, Kongresni trg št. 8.

Ravnokar izšla sta:

Stenski koledar

cena 25 kr., po pošti 28 kr

Skladni koledar

v 7 raznih finih izvršbah, cena 60 kr., po pošti 65 kr.

ter jih toplo priporoča domača turška

Josip Petrič-a

(1889-6)

trgovina s papirjem itd v Ljubljani.

Št. 44 637.

Razglas.

(2026-1)

Pri mestnem magistratu ste izpraznjeni

dve babiški službi

z letno plačo 100 gld.

Prošnje, katere je tukaj vložiti **do 10. januarja 1899. l.**, je opremiti s spričevalom o spsobnosti, o znanju slovenskega jezika ter s krstnim listom.

Natančnejši podatki o delobrogu mestnih babic se poizvedó v mestnem fizikatu ob uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 20. decembra 1898.

Krasna
novoletna
darila!

Stenske
in skladne
koledarje!

priporoča

L. Schwentnerjeva

knjigarna in trgovina (1978-3)

s muzikalijami in umetninami.

Ljubljana, Dvorski trg 3.

RESTAVRACIJA „NARODNI DOM“

Slavnemu občinstvu ujudno naznanjam, da bodem točil od četrta, dne 221 t. m. naprej

originalno plzensko pivo

iz združne pivovarne v Plznu

v restavraciji „Narodnega doma“

kakor v moji

kavarni v „Filipovem dvorcu“

ter zagotavljam najboljšo in najtočnejšo postrežbo.

Ker je pivo občeznano najbolje, upam prijaznega obiska ter ostajam,

priporočujoč se z odličnim spoštovanjem

(1974-4)

Ivan Mayr.

KAVARNA „FILIPOV DVORC“

L. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani, Dvorski trg št. 1

naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, ki so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“.

Ti knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II, III, V, VI, broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.;
— letniki VII in VIII, broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.;
— letniki od IX do XVIII, broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevesekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.
Turgenjev: Otoi in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
— štiri novele, broš. à 20 kr.

Beneš-Třebizsky: Blodne duše. Roman, broširan à 50 kr.
Le febvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.
Stat nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.
Tolstoj: Knez Serebrjani. Roman, broširan à 70 kr.
— **Dva romana**, broširano à 70 kr.
Jelinek: Ukrajinske dume. Povest, broš. à 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
— **Razne pripovedke**, broširane à 40 kr.
— **Dve povesti**, broš. à 25 kr.
Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr.
Souvestre: Vilenski brodnik. Povest, broš. à 15 kr.
Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
— **Gregorčičevim kritikom**, broš. à 30 kr.
Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr. 13

L. Schwentner sprejema in oskrbuje naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.